

Рослинність

Різноманітність рослинності

Закономірності поширення

рослинного покриву в Україні

Мета: систематизувати знання учнів про рослинний світ України, сформувати в учнів уявлення про різноманітність рослинного покриву України, закономірності його розміщення та видовий склад рослинності; охарактеризувати рослинні комплекси, рослинні угруповання та рослини, що охороняються і занесені до Червоної та Зеленої книг України; розвивати вміння визначати закономірності поширення рослинності України; удосконалити практичні навички та вміння працювати з різними джерелами знань; виховувати екологічну культуру, бережне ставлення до природи України і рідного краю; сприяти розумінню взаємозв'язків між усіма природними компонентами.

Обладнання: мультимедійна презентація, підручник, зошит, карти атласу

Тип уроку: вивчення нового матеріалу

ХІД УРОКУ

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань (географічний диктант)

III. Мотивація навчальної діяльності

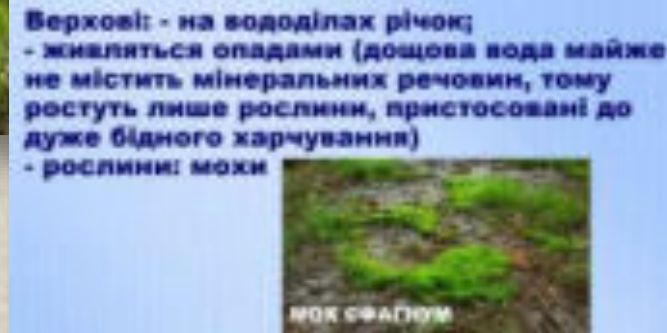
IV. Вивчення нового матеріалу

V. Узагальнення

Домашнє завдання

Пригадайте

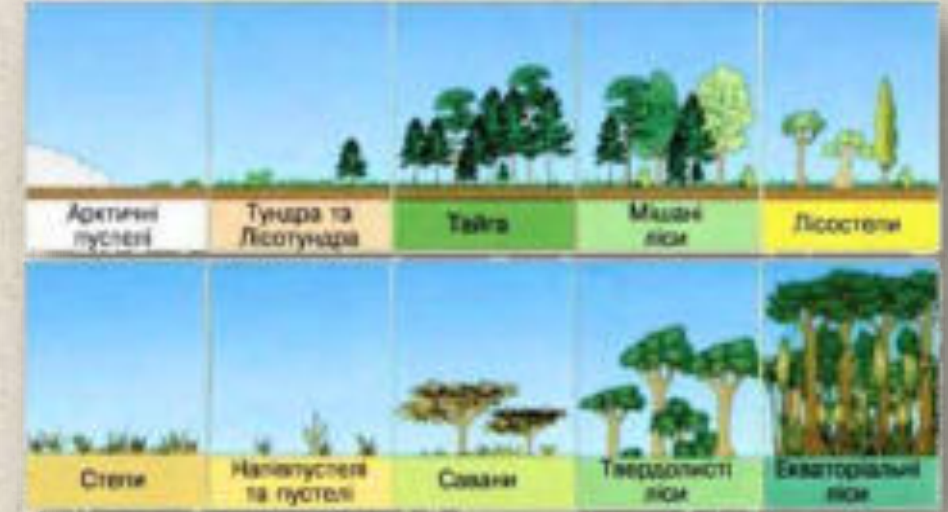
- Які види рослин характерні для природних зон мішаних лісів, лісостепів та степів Євразії?

- Особливості реліктових та ендемічних видів рослин

Ендеміки — види рослин (тварин), обмежені у своєму поширенні відносно невеликою територією

Релікти — види, що входять до складу рослинного покриву, що збереглися з минулих геологічних епох

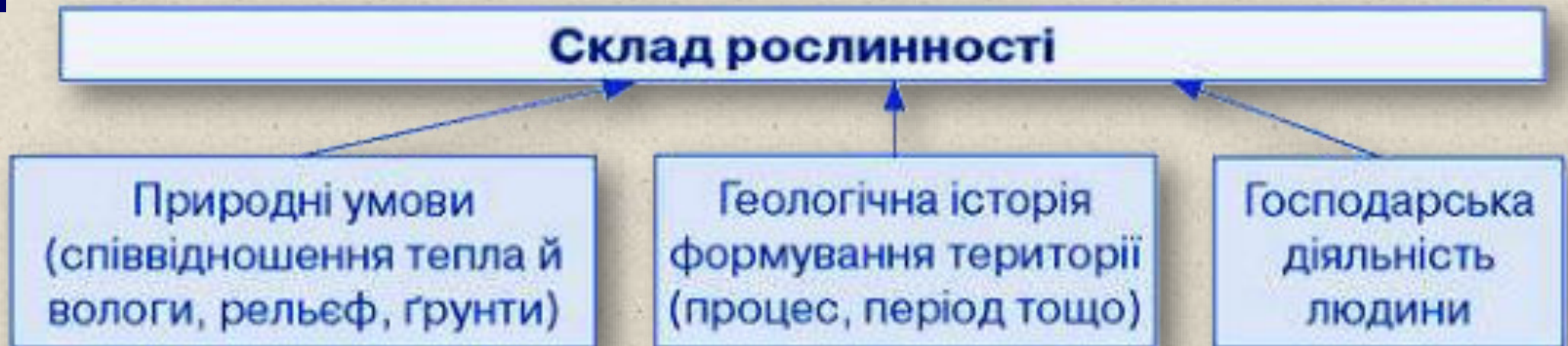
- Які рослини характерні для низинних та верхових боліт?

Різноманітність рослинності

Рослинність — це сукупність рослинних угруповань у складі різних видів рослин, що населяють відносно однорідну територію та перебувають між собою у складних взаємовідносинах

Їх розподіл у першу чергу залежить від:

- клімату
- рельєфу
- ґрунту
- поверхневих та ґрунтових вод
- людини

Типи рослинних угруповань України

ліси

степи

луки

болота

Сучасний склад рослинності України
налічує понад **27 тис. видів**

Лісова рослинність

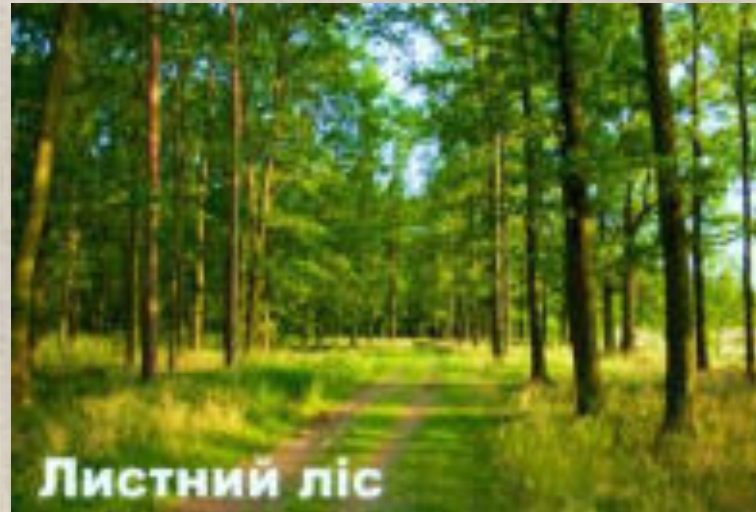
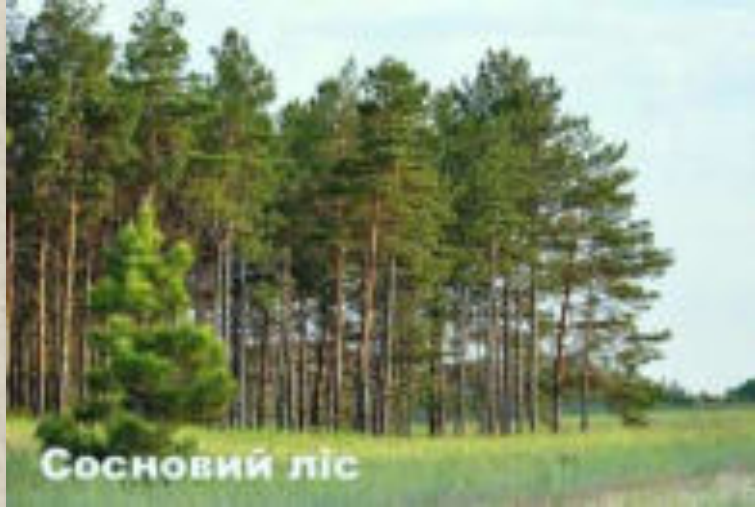
- **Ліси є найскладнішим рослинним угрупованням → рослини там утворюють яруси відповідно до своєї висоти та віку**
 - **вкривають майже 15% території України**
 - **→ найбільше їх у гірських районах і на півночі України**
-
- **в Карпатах вкривають 40 % загальної площі**
 - **у Гірському Криму — 32%**
 - **на Поліссі — 25%**
 - **на півдні та сході України лісистість становить 4%**

- **Основні деревні породи лісів України:**
 - **із хвойних** — сосна, ялина, смерека, модрина
 - **з листяних** — бук, дуб, граб, липа, ясен, клен, береза, тополя, вільха
- **На рівнинах поширені соснові бори, листяні та мішані (хвойно-широколистяні) ліси**

- **соснові та мішані ліси** → Полісся і частково для лісостеп
- **листяні** → лісостеп
- **в мішаних лісах** переважають сосна і дуб + домішок утворюють граб, липа, клен, ясен та інші
- **листяні ліси:**
 - **дубово-букові** — на заході України,
 - **дубово-грабові** — на Правобережжі
 - **дубово-кленово-липові** — на Лівобережжі

Степова рослинність

- збереглася окремими невеликими плямами в передгір'ях Криму, на піщаних косах Азовсько-Чорноморського узбережжя, схилах балок і ярів, у долинах річок, на заповідних територіях
- у середні смугі – лучні степи
- їх встеляють типчак, ковила, пирій, тонконіг, шавлія, конюшина

Шавлія

Конюшина

Типчак

Ковила

Тонконіг

Лучна рослинність

- серед луків розрізняють:
 - **заплавні луки** з багатим травостоєм
→ його формують конюшина, жовтець, щавель, деревій, вівсяниця, мітлиця, келерія
 - **суходільні луки** → ростуть кульбаба, костриця, волошки, пирій, тимофіївка, біловус
 - **гірські луки** вкривають карпатські полонини і кримські яйла

Болотяна рослинність

- переважно на Поліссі поширені **мохові болота**,
- які вкриті килимом сфагнових чи зелених мохів, над яким піднімаються журавлина, багно, росичка, зірочник, підмаренник
- **трав'яні болота** є на Поліссі, в лісостепу, заплавах степових річок
- рослинний покрив утворюють осока, очерет, рогіз, хвощ болотяний

Рослинні ресурси, їх охорона й відтворення

- **Рослинні ресурси** — це всі види рослин, які ростуть на певній території (включаючи водні об'єкти) і використовуються або можуть бути використані людиною
 - **рослини використовуються як:**
 - **корм для худоби**
 - **сировина для виробництва** (продукти харчування, напої, папір, столярні вироби, меблі, лаки, фарби)
 - **як лікарські засоби**

- **Особливу цінність становлять ліси:**
 - **пом'якшують клімат**
 - **зменшують швидкість вітру**
 - **довше зберігають вологу**
 - **коренева система дерев запобігає ерозії ґрунту, зсувам**

- **Людина використовує ліси для:**
 - **потреб лісового й мисливського господарства**
 - **із рекреаційно-оздоровчою**
 - **науково-дослідною**
 - **санітарно-гігієнічною**
 - **історико-культурною,**
 - **спортивною метою**

Підсумуємо

- **Рослинність України являє собою сукупність рослинних угруповань у складі різних видів рослин, що населяють відносно однорідну територію та перебувають між собою у складних взаємовідносинах**
- **В Україні основними типами рослинних угруповань є ліси, луки, степи та болота**
- **Ліс має велике природоохоронне значення. Він захищає ґрунт від водної та вітрової ерозії, затримує вологу, закріплює піски, є середовищем існування тварин**

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ:

Опрацювати параграф підручника 33 , матеріал конспекту, виписати рослини, які занесені до Червоної та Зеленої книги України (не менше 10), рослини ендеміки і релікти України, вивчити їх.

**Роботу надсилаємо на HUMAN або на ел адресу:
school55lm@gmail.com**